

Meditatie Veelstemmig Samen

De stem van de Psalmen: een lied van troost

Begin september werden in het Utrechtse Vredenburg alle honderdvijftig Psalmen ten gehore gebracht in twee dagen. Oude Bijbelse dichtkunst op muziek gezet door componisten uit lang vervlogen tijden of speciaal in opdracht van dit project. En alles daartussenin. Componisten uit de christelijke traditie, zowel katholiek als protestants, maar ook Joods en Arabisch. Het was mooi om te horen dat die oude teksten verbindingen konden leggen tussen zoveel verschillende tradities. Zo vormen de Psalmen zelf al een veelstemmig samenspel.

Er zijn Psalmen die de dichter (en de latere zanger) kunnen helpen bij het kanaliseren van woede en verontwaardiging over vijandschap en onrecht. Dat levert vaak heftige teksten op. Teksten naar aanleiding waarvan mensen kunnen zeggen dat de Psalmen gewelddadig zijn. Mij helpt het om die teksten te zien als uitroep van wanhoop over de eigen woede. En uiteindelijk laat de dichter het oordeel altijd aan de Eeuwige.

Psalmen zijn liederen waaruit een diep geleefde emotie naar voren komt. Soms woede, soms hoop en vertrouwen, soms verdriet en pijn, soms verlatenheid. (Jezus citeert Psalm 22 aan het kruis: "Waarom hebt Gij mij verlaten!") Vaak is het een combinatie en levert het een tekst op die mensen troost geeft. Zoals de bekende Psalm 23, waarin de dichter zijn God vergelijkt met een herder die hem (of haar) behoedt en beschermt, die meegaat door diepe dalen en die gastvrijheid biedt tot het einde toe. Dit lied is door velen op muziek gezet en wordt nog altijd in veel verschillende vormen gezongen als lied van troost.

Vaak is in een Psalm meer dan één stem te horen. Stem en tegenstem. De tekst vraagt er als het ware zelf al om dat de lezers er een samenspraak van maken. Een tweegesprek. Psalm 91 is een voorbeeld van zo'n samenspraak. Er is iemand die verlangt naar geborgenheid, naar veiligheid. Daar begint de Psalm mee. "Wie in de beschutting van de Allerhoogste woont en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende, zegt tegen de HEER: Mijn toevlucht, mijn vesting, mijn God, op u vertrouw ik."

De ene stem zingt van vertrouwen, de andere stem bevestigt dat: Ja, Hij is je redding. Zo zingen twee stemmen elkaar moed in. En tenslotte klinkt de stem van de Eeuwige zelf: "Ik zal bevrijden wie mij liefheeft."

Dit lied van vertrouwen is in abdijen een vast onderdeel van het avondgebed. Op de grens van dag en nacht, op de grens van licht en donker, is het een troostlied dat helpt om de overgang te maken. Het kan misschien ook een lied van troost zijn voor wie op de grens van het leven staat, vanuit het vertrouwen thuis te kunnen komen in de schaduw van de Eeuwige. En een lied van vertrouwen voor degenen die achterblijven.

November is de maand waarin we onze dierbare doden herdenken. In onze verbondenheid met hen, geven we hen aanwezigheid, ook al zijn ze niet meer onder ons. Zo kunnen ook hun stemmen meeklinken in de veelstemmigheid die we samen als Gods gemeenschap vormen.

Ds. Sara Dondorp

Psalm 91 (Parafraze Sytze de Vries)

Wie in de geheimen
van de hemel wil wonen,
mag overnachten
in de schaduw van de Machtige.

Hem noem ik: mijn redding,
God op wie ik vertrouw!

Ja, Hij is je redder;
als je verstrikt raakt
wil Hij je bevrijden,
Hij redt jou
van de ondergang.
Hij omarmt je
met zijn vleugels
als een pantser
is zijn trouw.

Hem noem ik: mijn redding,
God op wie ik vertrouw!

Wie mij liefheeft
zal ik bevrijden,
wie mijn naam kent
bied ik bescherming,
voor wie mij roept
ben ik het antwoord.
Ik ben zijn redding
in lengte van dagen.

Uit: Sytze de Vries, *Bij gelegenheid III Omgang met de Psalmen*, Meinema, 2007.